

Szansa dla polskiego przemysłu

Długoterminowe kontrakty, tysiące nowych, wartościowych miejsc pracy oraz realny rozwój wielu gałęzi gospodarki, to tylko niektóre korzyści, jakie niesie za sobą realizacja programu polskiej energetyki jądrowej.

Duża część instalacji w elektrowni jądrowej jest taka sama jak w konwencjonalnej elektrowni cieplnej, których technologię budowy doskonale opanowały polskie przedsiębiorstwa. Analizując cały proces realizacji projektu można wskazać dwa obszary, gdzie polskie podmioty będą w znakomitej większości miały swój udział:

- prace projektowe, budowlano-montażowe oraz dostawy urządzeń (40% - 80% wartości projektu),
- eksploatacja, remonty, serwis EJ (praktycznie 100% poza pierwszym okresem rozruchowym).

Zaangażowanie się polskich przedsiębiorstw w pozostałych obszarach, czyli pierwotnym i wtórnym cyklu paliwowym, z racji swojej specyfiki (głównie realizacja prac poza granicami kraju) jest kwestią otwartą. Obserwując rozwój międzynarodowy polskiego sektora wydobywczego (wydobycie surowców oraz produkcja urządzeń górniczych) można spodziewać się, że również i w tym obszarze polska energetyka jądrowa będzie obsługiwana przez krajowy przemysł.

Wbrew temu co sądzi się, jako kraj bez elektrowni jądrowych, mamy już ciekawe osiągnięcia w tym temacie na rynkach zagranicznych: w UE, Rosji, Ukrainie a nawet w Meksyku, Japonii, Indiach, Kanadzie czy Turcji polskie firmy dostarczają komponenty dla lokalnych EJ. Co ciekawe - są to dość złożone projekty wymagające specjalistycznej wiedzy i doświadczenia energetycznego a polskie firmy temu podołały.

Sama realizacja bezpośrednich prac przy budowie 1 reaktora (prace ziemne, budowlane, montażowe) wygeneruje średniorocznie, w zależności od wybranej technologii, od 2,5 do 3,5 tys miejsc pracy w okresie 4 do 7 lat. Prace wykonywane na budowie, poza określonymi stanowiskami nadzoru projektu ze strony dostawcy technologii/głównego wykonawcy, będą wykonywane przez przedsiębiorstwa polskie. Dotychczasowe osiągnięcia krajowych firm przy budowie lub modernizacji zagranicznych elektrowni jądrowych są imponujące i świadczą o tym, że będą mogły one swobodnie zrealizować podobne prace w przyszłości w Polsce. Coraz bardziej zaawansowane prace budowlane, montażowe czy elektryczne na budowanych lub rozbudowywanych elektrowniach jądrowych (Hinkley Point C, Olkiluoto, Flamanville) czy zakładach wzbogacania uranu (Gorge Besse II, Tricastin) realizowane są min. przez polskie firmy: Elektrobudowa, ZT-B Polbau, Polimex-Mostostal, Format Lambda, KMW Engineering.

Dodatkowe miejsca pracy zapewnią podmioty produkujące urządzenia lub ich komponenty składowe montowane w polskich elektrowniach jądrowych. Realizacja coraz bardziej zaawansowanych technicznie projektów przez polskich dostawców komponentów i urządzeń energetycznych napawa optymizmem; aktualnie budowane w Polsce (i Europie) nowoczesne elektrownie gazowe, węglowe, spalarnie śmieci, instalacje petrochemiczne i rafineryjne są wyposażane, w dużej części, w urządzenia zaprojektowane i wyprodukowane w Polsce. Poszczególne układy procesowe tych obiektów objęte są niekiedy wyższymi wymaganiami konstrukcyjnymi i eksploatacyjnymi niż elektrownie jądrowe co nie stanowi problemu dla krajowych producentów. Obserwując realia gospodarcze państw o zbliżonym poziomie rozwoju

przemysłu lokalnego (Słowacja, Węgry, Czechy ale również Hiszpania czy Finlandia) można stwierdzić, że istotna część dostaw urządzeń dla przyszłych polskich elektrowni jądrowych będzie wyprodukowana przez krajowe podmioty.

Przytoczone powyżej dwie kategorie prac, tj. prace bezpośrednie na budowie oraz produkcja urządzeń dla jednego bloku jądrowego mogą zapewnić w Polsce średniorocznie od 2,5-3,5 tys miejsc pracy przez okres od 4 do 7 lat (okres budowy) oraz min. 600-800 miejsc pracy związanych z bezpośrednią eksploatacją czy remontami okresowymi.

Innym aspektem istotnym w kontekście zaangażowania polskiego przemysłu jest trwałe włączenie się w łańcuch poddostawców światowego przemysłu jądrowego. Główni dostawcy technologii jądrowych oraz generalni wykonawcy zlecają polskim podmiotom realizację określonych prac lub produkcję urządzeń oraz komponentów dla zagranicznych EJ. Dotyczy to np.: konstrukcji stalowych, rurociągów (w tym również rurociągów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo reaktora), agregatów prądotwórczych, elementów AKPiA, pomp i zaworów, elementów poszczególnych układów elektronicznych, oprogramowania sterującego. Należy zaznaczyć, że podzlecenie prac lub produkcji podlega takim samym rygorom jakościowym, projektowym czy produkcyjnym jak realizacja bezpośrednia projektu. Niezależnie od stopnia podwykonawstwa generalni wykonawcy projektów jądrowych przeprowadzają szczegółowe kontrole i audyty działalności u ostatecznych wykonawców. Wśród polskich podmiotów procesy takie zostały zakończone z sukcesem np. w Energop-ie Sochaczew, Energomontaż-u Północ czy Elektrobudowie Katowice, Rawlplug, Powen-Wafapomp SA, Famak Kluczbork, ŚWUP, Rafako, Energop-Sochaczew, APC Presmet. Uczestnictwo w łańcuchu dostawców światowych potentatów jądrowych niesie dla polskich przedsiębiorstw szereg korzyści, jak np.:

- realna szansa na zachowanie (wypracowanie) ciągłości zleceń, niezależnie od koniunktury w regionie,
- możliwość skoncentrowania się na głównej działalności bez konieczności poszukiwania zleceń z innych branż,
- możliwość pozyskiwania długoterminowych kontraktów specyficznych dla sektora jądrowego, a co za tym idzie, lepszej alokacji posiadanych zasobów kadrowych, sprzętowych i planowania inwestycji.

Również w skali globalnej, fakt włączenia się polskich przedsiębiorstw w międzynarodową kooperację niesie liczne korzyści dla polskiej gospodarki, takie jak utworzenie w Polsce określonej ilości wysokokwalifikowanych i stabilnych miejsc pracy o dużej wartości dodanej oraz dodatkowe wpływy podatkowe.

Prowadzone są aktualnie działania, których celem jest podniesienie kompetencji krajowych firm do współpracy ze światowym sektorem jądrowym. Organizowane są corocznie specjalistyczne seminaria techniczne, których celem jest przybliżenie polskim przedsiębiorcom tematyki budowlanej, spawalniczej czy elektrycznej w obrębie elektrowni jądrowych. Organizowane są również profilowane misje gospodarcze dla promocji naszych firm w krajach posiadających ten rodzaj energii.